

Aidwatch 2017

Česká zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc:
S jakou vizí je dále rozvíjet?

**Globální rozvojové vzdělávání a osvěta – nezbytné pro
odpovědnou společnost i podporu ZRS ČR**

2. listopadu 2017

13. jednání Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji

Význam GRV

OECD DAC (Výbor OECD pro rozvojovou pomoc – Development Assistance Committee) – hodnotící zpráva ZRS z roku 2016:

„ČR by měla pokračovat v budování své dobré praxe v GRV, zvláště prostřednictvím partnerství s občanskou společností a MŠMT. Využitím partnerství s těmito subjekty může rozšířit dosah a dopad globálního vzdělávání.“

- GRV má být oblastí podporovanou vládami
- spolupráce s NNO na základě strategického přístupu jako součást vládních komunikačních a rozvojově-vzdělávacích politik

Eurobarometr zaměřený na rozvojovou spolupráci - z konce roku 2015

- česká společnost GRV i osvětu potřebuje (oproti minulým rokům podpora klesla)

A world map with a light blue background and yellowish landmasses, serving as a background for the text.

Rostoucí tradice a pozitivní výsledky v GRV a osvětě

Národní strategie GRV a akční plán do roku 2017 – v gesci MZV a ve spolupráci s MŠMT

Cíle a principy GRV v základních koncepčních dokumentech

Průřezová témata RVP obsahují principy GRV

NNO vytvořily řadu kvalitních metodických materiálů

Probíhá dialog mezi různými aktéry v rámci pracovní skupiny pro GRV při MZV a akcích pořádaných NNO

Rozdělení rolí a odpovědností (dle Národní strategie GRV)

MZV je hlavním garantem koordinace a koncepčních otázek GRV a rozhoduje o přidělování financí na GRV z rozpočtu ZRS

Česká rozvojová agentura – odpovědná za realizaci projektů, podílí se i na přípravě koncepčních dokumentů

MŠMT – klíčové pro začleňování průřezových témat včetně GRV

*evropská síť **GENE** (sdružuje ministerstva, agentury a další národní instituce pro GRV):*

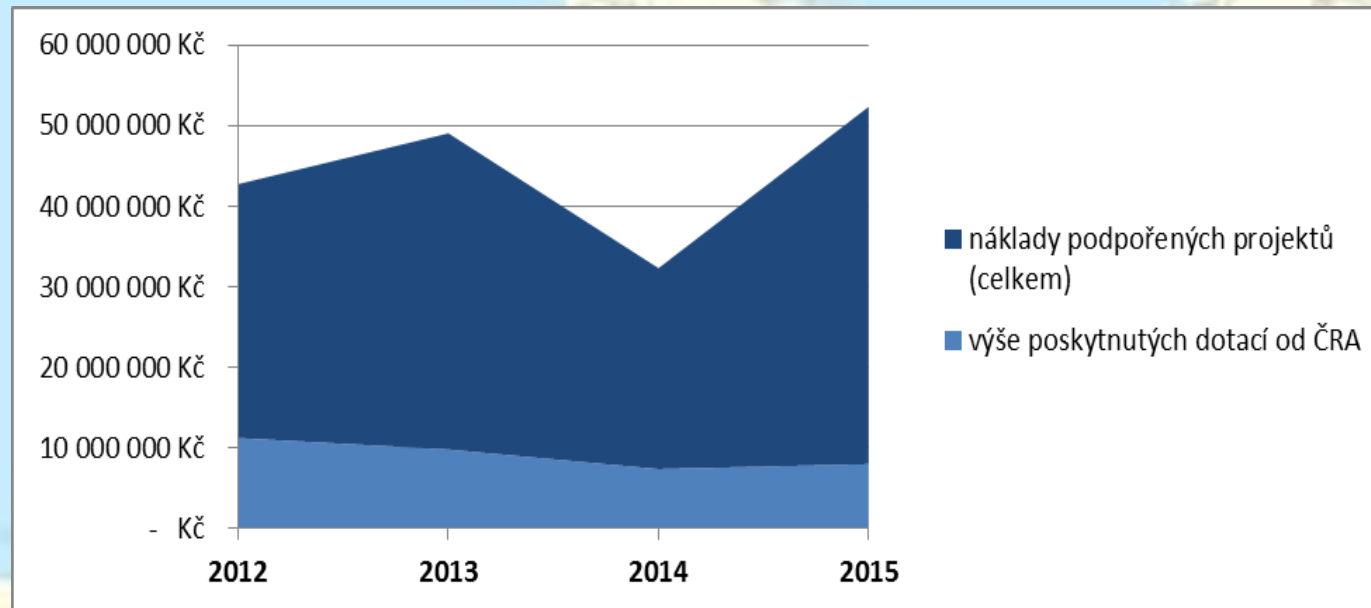
- je chvályhodné, že MZV drží vůdčí roli v podpoře GRV a osvěty a mělo by se v tom pokračovat*
- je nutné strategičtěji spolupracovat s MŠMT a dalšími ministerstvy*

Financování GRV

Dotační tituly v rámci programu ZRS (od 2004, od 2010 možnost víceletých projektů na bázi ročních dotací) – vyhlašované ČRA

Program trilaterální spolupráce – dotace na spolufinancování projektů financovaných EK a jinými dárci (české NNO se řadily mezi nejúspěšnější)

Graf: Vývoj financování projektů GRV a osvěty v rámci trilaterálního programu (2011–2016)

Zdroj: Vlastní analýza FoRS na základě údajů poskytnutých ČRA

Jaký je přínos NNO v oblasti GRV?

- **NNO sledují trendy ve vzdělávání a aktuální globální a rozvojovou problematiku na národní i mezinárodní úrovni**

“zastřešení této problematiky, šíření osvěty a počáteční myšlenka”

“... pro mě osobně představují velmi cenný zdroj relevantních a dobře dostupných informací.”

“Získala jsem odvahu učit o komplexních a našemu prostředí vzdálených tématech. Studenty to podporuje přemýšlet v širších globálních souvislostech.”

- **NNO ověřují „nové“ metody, připravují pro učitele metodiky a různé formy vzdělávání (semináře, blended learningové kurzy, letní školy...)**

“... získávám kvalitní materiály nejen pro výuku, ale i takové, které pomáhají mně osobně orientovat se v problematice GRV a zároveň mně zcela nová témata přináší. Asi bych si bez pomoci NNO vůbec některé souvislosti neotevřela.”

Jaký je přínos NNO v oblasti GRV?

- **NNO přinášejí zkušenosti přímo z rozvojové praxe a odborné informace a nová či aktuální témata (např. migrace, potravinová bezpečnost, odpovědné cestování, společenská odpovědnost firem, daňová spravedlnost)**

“atraktivní pořady pro žáky, řeší současné problémy, aktuální témata, lektori jsou mladí lidé, mají osobní zkušenosti ze světa”

- **NNO přinášejí do českých škol ověřené programy a inovativní metody ze zahraničí (např. Světová škola, Global Storylines, Filozofie pro děti, sledování postojů žáků aj.), poskytují školám metodické vedení v oblasti GRV a zajišťují větší dopad**

“... projekty Světová škola, Fairtradová škola, které poskytují škole určitou prestiž a získání/udržení titulu je pro žáky konkrétní hmatatelnou motivací do práce většinou nad rámec svých povinností.”

Jaký je přínos NNO v oblasti GRV?

- **Propojují různé aktéry ve vzdělávání – školy, instituce, akademický výzkum, zájmové organizace aj. – umožňují vzájemně se učit a sdílet zkušenosti**

“spolupráce pedagogů – týmová práce, do činnosti školy větší zapojení rodičovské veřejnosti”

“... Věnujeme se lokálním producentům, pořádáme akce, na kterých spolupracujeme s místními organizacemi.”

“... díky NNO se změnila možnost motivace žáků k aktivnímu občanství a světoobčanství... Z násobily se naše síly...”

Jaký je přínos NNO v oblasti GRV?

- **NNO rozšiřují projekty i mimo školu, aby zapojily rodiče a místní komunity, a díky propojování GRV s osvětou oslovují širší veřejnost**

“...ve škole se nebojíme otevírat kontroverzní témata a jít s nimi ven mimo školu do místní komunity. V rámci Světové školy jsme se věnovali tématům gender, náboženství a jeho přínosu pro společnost a letos tématu svět na rozcestí.”

“Uvědomil jsem si, že aktivita začíná na lokální úrovni. Není nutné dělat megalomanské akce, protože i drobné aktivity, které není na první pohled vidět, mají smysl a obrovský přínos.”

“Seznamujeme s touto problematikou nejen děti, ale i rodiče a širší veřejnost...”

Jaký je přínos NNO v oblasti GRV?

- **NNO napomáhají odbourávat ve školách stereotypy o rozvojovém světě a globálních problémech**

“...Pochopení, že svět je propojenější, než nám média jsou schopna připustit, je zcela zásadní, doufám, že nejen z mého pohledu 😊”

“Nevidíme všechno černobíle, hledáme informace z různých zdrojů, diskutujeme.”

“pomoc pro nastínění více úhlů pohledu na nějaký problém”

- **NNO spolupracují s VŠ a pedagogickými fakultami, aby se budoucí učitelé mohli seznámat s cíli, principy a tématy GRV**

GRV a osvěta v ČR potřebuje:

- **Vytvořit národní strategii GRV (včetně akčního plánu) - platnou od roku 2018**
- **Posílit koordinační roli MZV v GRV a osvětě a strategickou spolupráci s MŠMT**
- **Podpořit začleňování globálních a rozvojových témat do kurikula národní vzdělávací soustavy, vč. přípravy budoucích pedagogů, podpořit sdílení mezi pedagogy a školami**
- **Zajistit udržitelné financování pro GRV a osvětu v rámci dotačních programů v gesci ČRA**
- **Posílit nedostatečné personální kapacity na MZV, MŠMT, ČRA a dalších odpovědných institucí (zřizovatelů škol aj.)**

GRV a osvěta v ČR potřebuje:

- **Zavést monitoring a vyhodnocování dopadu** praxe na žáky i společnost a dlouhodobě sledovat změny jejich postojů
- **Zajišťovat kontinuitu** dosažených výsledků a vybudovaného know-how, spolupráce a partnerství mezi školami, NNO a dalšími aktéry, vč. Výboru VUR (Závěr a doporučení: **navázat užší spolupráci MZV s Výborem VUR**)
- **Zajistit financování výzkumu pro GRV a osvětu** a jeho vazbu na praxi a tvorbu politik
- **Získat politickou podporu** GRV a osvětě a povědomí ze strany vlády, parlamentu a odpovědných rezortů, zřizovatelů škol i škol samotných

České fórum pro rozvojovou spolupráci
Czech Forum for Development Co-operation

www.fors.cz

http://www.fors.cz/wp-content/uploads/2015/03/aidwatch_zprava_2017_9_5_web.pdf